

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie Pardubického kraje
Územní odbor Chrudim
Odbor obecné kriminality SPKP

Č.j. KRPE-104969-230/TČ-2014-170070

Na Spravedlnosti 2516, 530 48 Pardubice

ZNALECKÝ POSUDEK Z ODVĚTVÍ PSYCHOLOGIE

Znalecký posudek se týká vyšetření duševního stavu **Lukáše SVOBODY**, nar. (expedient pekárna Unitbakries Pardubice), vypracovaný na základě Opatření Policejního orgánu Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, Odbor obecné kriminality SKPV ze dne 12. února 2015, pro potřeby řízení v trestní věci (pro spáchání zvláště závažného zločinu vražda dle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. a) trestního zákoníku, ukončený ve stadiu pokusu dle § 21 odst. 1 trestního zákoníku) proti obviněnému **Pavlu Kobízkovi**, nar. (strážník městské policie Vysoké Mýto).

K vypracování posudku na výše jmenovaného byl přibrán znalec z odvětví psychologie PhDr. Jiří Klánský, zapsaný v seznamu znalců Krajského soudu v Hradci Králové.

Ve znaleckém posudku je třeba posoudit a zodpovědět následující otázky:

1. Provedte posouzení osobnosti a intelektu poškozeného Lukáše Svobody, nar.
2. Posuďte jakou osobností je poškozený Lukáš Svoboda z hlediska typologie, temperamentu, charakteru a zájmů ?
3. Jaká jsou hodnotové orientace poškozeného Lukáše Svobody ?
4. Posuďte, jak reaguje poškozený Lukáš Svoboda na zátěžovou situaci (konflikt, frustraci, deprivaci), jaké jsou jeho psychologické obranné mechanismy ?
5. Posuďte, zda je poškozený Lukáš Svoboda schopen správně vnímat prožívanou událost, tuto si správně zapamatovat a reprodukovat a to jak obecně, tak i vzhledem k prověřované události ?
6. Posuďte, zda je výpověď poškozeného Lukáše Svobody v jednotlivostech i jako celek věrohodná, pokud ne, tak v které její části a z jakých důvodů ?
7. Určete, zda se u poškozeného Lukáše Svobody projevují známky lhavosti nebo sklony ke konfabulaci, záměrnému či účelovému zkreslování či blokování informací, případně zda jeho výpověď není snížena jinými faktory (osobnostními vlastnostmi, rodinnými vztahy, ovlivnění jinými osobami) ?

III. POSUDEK: ODPOVĚĎ NA OTÁZKY

1. Proveďte posouzení osobnosti a intelektu poškozeného Lukáše Svobody, nar.

Pan Lukáš Svoboda je emočně a osobnostně nevyvážený, postrádá potřebnou odolnost k psychické zátěži, vnitřně rozporuplný. Pokud se však nachází v klidových podmínkách, tak je přátelský, kamarádský, nekonfliktní a pokud je vystaven psychické zátěži, tak podléhá emocím, jedná bez dostatečné rozumové sebekontroly a nezvládnuté emoce se transformují do sociálně agresivního chování verbálního a fyzického charakteru. Agresivní chování může také mít podobu obranných reakcí, často nekontrolovaných. V současné době, po prožité události, je agresivně ochablý.

Svou životní situaci a mezilidské vztahy považuje za nepříznivé, cítí se přetížený, opotřebovaný, což u jmenovaného vytváří situačně negativní napětí, předrážděnost, netrpělivost a rozrušenost různého stupně a to vše přispívá ke snížené koncentraci pozornosti a její distribuci (rozložení). Negativní napětí se snaží redukovat svojí intenzivní činností.

Ve svém životě se chce prosadit, být úspěšný, vážený, uznávaný a neomezovaný a na straně druhé hluboce prožívá pocity poníženosti a méněcennosti, které především pramení z dětských let, kdy se mu v rodině nedostávaly potřebné výchovné podněty a kdy dlouhodobě citově strádal. V důsledku těchto skutečností se v jeho životě projevuje vnitřní nejistota, nerozhodnost, váhavost, snadná, lehká ovlivnitelnost a pozvolnější přizpůsobivost životním změnám.

Ve výkonovém testu, jako je test rozumových schopností (Raven - inteligenční test), dosáhl výsledků, které odpovídají nízkému průměru populační normy a v dalších výkonových testech, jako je vizuální paměť a verbálně auditivní paměť se jeho výsledné hodnoty pohybovaly v podprůměrném pásmu. Nelze vyloučit, že do podaného výkonu se mohla promítnout ještě přetrvávající psychotraumatizace z prožité události.

2. Posuďte jakou osobností je poškozený Lukáš Svoboda z hlediska typologie, temperamentu, charakteru a zájmů ?

Osobnost poškozeného Lukáše Svobody inklinuje k introvertnímu ladění, situačně však kolísá mezi extravertí (zaměřenost na společnost) a introvertí (orientace na sebe). Temperamentově není vyhraněný, je plný protikladů (uzavřenost a otevřenost, stavy psy -

chického klidu a podráždění, kdy se podráždění transformuje do agrese verbální, fyzické, ale i obranné,...).

V charakteru se promítá vztah člověka k hodnotám, k lidem, k práci a k sobě samému.

Vztah k hodnotám - hodnotová orientace - hierarchické uspořádání hodnot posuzovaneho - viz otázka č. 3

Vztah k lidem má ve své převaze pozitivní, je poměrně komunikativní, snaží se vytvářet a udržovat kladné a přátelské vztahy, vycházet s lidmi v dobrém. Pokud se však dostane do situace psychické zátěže, své emoce ne vždy dostatečně ovládá, jeho jednání se pak dostává mimo rozumovou sebekontrolu a následně je možné předpokládat nástup sociálně agresivního chování verbálního a fyzického charakteru. Agresivní jednání může být zvláště intenzivní ve vyhrocené zátěžové situaci, ve které při konfliktu je přítomna osoba, kterou uznává jako autoritu.

Vztah k práci má kladný, patří mezi poměrně pracovitě lidi, práce mu přináší pocit sebeuplatnění a seberealizace. Nebyl řešen pro porušení pracovní kázně a ani nebyl z tohoto důvodu ze zaměstnání propuštěn.

Vztah k sobě samému lze hodnotit jako nevyvážený, nevybalancovaný, neharmonický, plný rozporů, protikladů. Vnějšíkově, v sociálním prostředí se snaží vystupovat, prezentovat svoji osobu s dobrou sebevědomostí, sebejistotou a sebeprosazující se na straně jedné a na straně druhé jeho osobnost nese znaky (vnitřně prožívané) nejistoty, nerozhodnosti, váhavosti, ústupnosti, mnohdy bezradnosti a aktuálně (v současné době) navíc se jeho nejistota až bezradnost zintenzivňuje prožitou událostí a obavami do budoucna, zda se mu střelec Koblížek nebude mstít a jak bude zdravotně fungovat.

Rovněž na straně jedné hovoří o své spokojenosti a na straně druhé se vědomě podceňuje, trpí pocity méněcennosti a mnohokrát opakuje, že je zanedbaný, pomalý, nevzdělaný a negramotný.

Oblast jeho zájmů :

Svůj volný čas naplňoval zájmovou činností a to zejména posilováním - chodil do posilovny a výpomocnou činností na bratrových diskotékách (do úrazu) a dále rovněž prací na počítači - internetu a sledováním televizních programů.

3. Jaká jsou **hodnotové orientace** poškozeného Lukáše Svobody ?

Vztah k hodnotám - hodnotová orientace - hierarchické uspořádání hodnot posuzovaného.

U jmenovaného byly sejmuty hodnoty morálního charakteru, sociální interakce, seberealizace, konzumního a materiálního charakteru na stupnici 0 (žádný význam), 1 (malý význam), 2 (něco mezi, ani malý, ani velký), 3 (velký význam).

Z hodnot morálního charakteru vyšetřovaný přisuzuje (uvádí)

1) malý význam

-

2) ani malý, ani velký význam

- svobodě myšlení a jednání
- užitečnosti společnosti

3) velký význam

- pravdě
- spravedlnosti
- vlasti
- čistému svědomí

Z hodnot pozitivního vlivu sociální interakce přisuzuje (uvádí)

0) žádný význam

-

1) malý význam

- životu plného vzrušení

2) ani malý, ani velký význam

- pohlavnímu životu
- lásce k ženě
- světu krásy (kráse přírody)
- dobrým mezilidským vztahům
- pocitu bezpečí a jistoty

3) velký význam

- přátelství
- lásce k rodičům (doplňuje, že otec je pro něho vše)

- k dětem (s partnerkou očekávají narození dítěte v měsíci září)
- zdraví (má ho nyní málo)
- klidu a spokojenosti
- pocitu bezpečí a jistoty v rodině
- péči o někoho milovaného (pečování o přítelkyni a dítě)

Z hodnot možností seberealizace připisuje (uvádí)

0) žádný význam

1) malý význam

- popularitě a oblíbenosti

2) ani malý, ani velký význam

- světu krásy a umění
- zálibám a zájmům
- sebezdokonalování
- sebeúctě (respektu k sobě samému)
- společenskému uznání
- fyzické síle

3) velký význam

- práci a sebeuplatnění

Z hodnot konzumního charakteru připisuje (uvádí)

0) žádný význam

- alkoholu
- drogám

1) malý význam

2) ani malý, ani velký význam

- životu v pohodlí a přepychu
- dobrému jídlu a pití
- radosti
- společenské zábavě

Z hodnot materiálního charakteru připisuje (uvádí)

0) žádný význam

- 1) malý význam
 - rekreačnímu bydlení (nemá v ČR)
 - jinému majetku
- 2) ani malý, ani velký význam
 - bytu a pěknému zařízení
- 3) velký význam
 - penězům (má jich dost)
 - autu (zatím nemá, ale bude ho potřebovat pro jízdy k lékaři, nákupy...)

4. Posuďte, jak **reaguje** poškozený Lukáš Svoboda na **zátěžovou situaci** (konflikt, frustraci, deprivaci), jaké jsou jeho **psychologické obranné mechanismy** ?

Vyšetřovaný Lukáš Svoboda není primárně konfliktogenním typem člověka, který by ve svém sociálním okolí svým chováním a jednáním vytvářel podmínky a situace ke vzniku, k vyvolání konfliktní situace.

Pokud se však dostane do konfliktní zátěžové situace, tak ve své převaze reaguje zvýšeným emocionálním napětím a nezvládnutím emočního stavu. V důsledku negativního psychického stavu přechází do sociálně agresivního chování verbálního charakteru (zesiluje hlas, křičí, nadává ...). Rovněž se v konfliktní situaci předpokládá možnost agresivního chování fyzického charakteru včetně obranných agresivních reakcí často nekontrolovaných. Situačně se může také i snažit z konfliktu uniknout.

Doprovodnými jevy konfliktní zátěžové situace je hněv, zlost ...

Na frustraci jmenovaný může jednat agresivními reakcemi a také únikem z frustrujícího prostředí a situace, proto např. často chodil do posilovny, pracoval na internetu, sledoval odrcagovávající televizní pořady apod.

Doprovodnými reakcemi frustrace je jeho psychický neklid, stavy podrážděnosti a rozrušenosti.

Ve svém dětství byl poškozen psychickou deprivací z dysfunkčního rodinného prostředí a toto poškození si s sebou nese i ve své dospělosti. Jako dítěti se mu nedostávalo potřebného množství pozitivních výchovných podnětů, citově dlouhodobě trádal.

V současné době a v následném dospělém věku je tento nedostatek nevratný a má tendenci se projevovat, mimo jiné, i v náročných životních situacích, jako např. v podobě snížené sebedůvěry, životní nejistoty a také v přeneseném záporném vztahu ke své matce.

5. Posuďte, zda je poškozený Lukáš Svoboda **schopen správně vnímat prožívanou událost, tuto si správně zapamatovat a reprodukovat** a to jak **obecně**, tak i **vzhledem k prověřované události** ?
-

V obecné rovině jsou u jmenovaného zachovány předpoklady k tomu, aby byl schopen správně vnímat prožívané události, neboť jeho intelektové schopnosti se pohybují v pásmu nižšího průměru populační normy. Vizuální paměť a paměť verbálně auditivní se v době vyšetření nacházela v podprůměrném pásmu. Nelze vyloučit, že do podaného výkonu se mohla promítnout ještě přetrvávající psychotraumatizace z prožité události.

Dějový stav prověřované události pro jmenovaného znamenal extrémní zátěžovou situaci, která mohla mít určitý negativní vliv v detailech správného vnímání a zapamatování prožité události a následně tím i na některé nepřesnosti v samotné reprodukci proběhlé události.

6. Posuďte, zda je **výpověď** poškozeného Lukáše Svobody **v jednotlivostech i jako celek věrohodná**, pokud **ne**, tak **v které její části a z jakých důvodů** ?
-

Výpověď poškozeného Lukáše Svobody lze na jedné straně v níže uvedených základních znacích hodnotit jako **věrohodnou** (ad níže body a, b, c, d) a na straně druhé v klíčových skutečnostech jako **výpovědně nevěrohodnou**, neboť jím podaná výpověď je v naprostém nesouladu s vypracovanými znaleckými posudky z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, které byly vypracovány společně MUDr. Radovanem Havlem a prim. MUDr. Pavlem Toupalíkem, PhD a samostatným posudkem, který podal MUDr. Radovan Havel.

Věrohodnost výpovědi v základních faktorech je patrná:

- a) z časového faktoru (časové období, kdy se událost stala a odehrávala)
- b) z místního faktoru (ve které místní oblasti se událost odehrála, kde to bylo)
- c) ze sociálního faktoru (při jaké příležitosti, pořádané akci se vše odehrávalo včetně osobní přítomnosti klíčových účastníků)
- d) z dějového faktoru (co se odehrávalo).

Jednoznačnost nevěrohodnosti výpovědi Lukáše Svobody vyplývá ze soudně znaleckých posudků (viz konkrétní zjištění výše uvedených znalců), kdy znalci uvedli, že

- 1) střelba nebyla provedena z několika metrů do stojící osoby
- 2) střelec se nacházel v poloze vleže
- 3) střelec přiložil zbraň do oblasti třísla
- 4) poškozený se nacházel s největší pravděpodobností v poloze vleže nad nebo spíš vedle

těla střelce

5) hlaveň v okamžiku výstřelu byla v kontaktu s tělem (oděvem) poškozeného.

Na straně jedné proběhlá událost byla poznamenána stresovou zátěží na jmenovaného, která se zvláště mohla projevit v některých detailech správného vnímání a zapamatování prožité události a následně tím i v možných nepřesnostech při samotné reprodukci, a na straně druhé z provedeného rozhovoru a z testových zjištění vyplynula jeho snaha k zabránění objasnění některých skutečností, tendence sebezajišťující.

7. Určete, zda se u poškozeného Lukáše Svobody projevují známky lhavosti nebo sklony ke konfabulaci, záměrnému či účelovému zkreslování či blokování informací, případně zda jeho výpověď není snížena jinými faktory (osobnostní vlastnosti, rodinnými vztahy, ovlivnění jinými osobami) ?

Z výše uvedené obsahové části otázky je nejpravděpodobnější snaha poškozeného Lukáše Svobody blokovat potřebné informace, kdy z rozhovoru a samotných testových nálezů jsou patrné tendence zabránit objasnění některých skutečností, tendence ke skrývání, zakrývání a zamlčování.

Rovněž u jmenovaného vystupují předpoklady k snadnému ovlivnění jeho osoby dominantnějšími jedinci s ohledem na jím prožívanou životní nejistotu, nerozhodnost, váhavost a ústupnost. Z rodinných příslušníků je lehce ovlivnitelný starším bratrem Romanem, kterého vnímá jako sourozeneckou autoritu a vlastním otcem, kterého považuje za rodičovskou autoritu a otcí přisuzuje vysoké osobnostně morální kvality.

8. Proveďte rozbor vztahů poškozeného Lukáše Svobody ke svému zemřelému bratrovi Radku Svobodovi, nar. 7. 3. 1993 a bratrovi Romanu Svobodovi, nar. 11. 5. 1986 a dále pak k obv. Pavlu Koblížkovi, nar. 14. 3. 1972, ke svým kamarádům a ke společnosti ?

Vztah Lukáše Svobody ke svému mladšímu zemřelému bratrovi Radkovi Svobodovi byl kladný a rovněž také Radek měl ke svému staršímu bratrovi Lukášovi kladný vztah. Lukáš má dále pozitivní vztah k Romanovi a Roman také zaujímá kladný vztah k Lukášovi.

Vztah Lukáše Svobody k obviněnému Pavlu Koblížkovi je záporný, (má k němu citový odpor), nikoliv však pomstychtivý a nenávistný. Poškozený předpokládá, že pachatel si

zaslouží odpovídající trest, protože připravil Radka o život a jeho samotného vážně zdravotně poškodil. Lukáš prožívá pocity nejistoty a obav (dle znalce v současné době neodůvodněné) z možného poškození jeho osoby obviněným Pavlem Koblížkem. Nechce se s obviněným setkat, nechce ho vidět. Rád by mu vzkázal, aby zpytoval své svědomí, aby si uvědomil, co způsobil bratrovi Radkovi a jemu samotnému.

Vztah ke svým kamarádům je celkem kladný, nepoškozující. Také jeho vztah ke společnosti se nese v kladném duchu.

9. Další zjištění znalce mající vztah k vyšetřované události, která nemohla být vyčerpána v odpovědích na zadané otázky a věc by mohla ozřejmit ?

Lze zde konstatovat, že znalec se zabýval daným případem velmi podrobně, o čemž svědčí, mimo jiné, časová doba vlastního psychologického vyšetření, rozsah použitých metod, rovněž rozsah a obsažnost posudku. Znalec hloubkově analyzoval všechny mu známé skutečnosti a veškerá zjištění (výstupy) zapracoval do jednotlivých odpovědí na položené otázky, jak výše uvedeno.

V Železnici dne 30. dubna 2015

Jiří Klaban
PhDr. Jiří Klaban

Znalecká doložka :

Znalecký posudek jsem podal jako znalec jmenovaný rozhodnutím krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. února 1994, č.j. 3545/93 a č.j. 663/2014-12 pro základní obor školství a kultura, odvětví psychologie se specializací kriminologická psychologie a psychologie dopravní se zaměřením na silniční dopravu.

Znalecký úkon je zapsán pod poř. číslem 85/2015 znaleckého deníku. Znalečné a náhradu nákladů (náhradu mzdy účtuji podle připojené likvidace na základě dokladu pod č. j. KRPE-104969-230/TČ-2014-170070.

V Železnici dne 30. dubna 2015

Jiří Klaban
PhDr. Jiří Klaban